

LIJST VAN ARTIKELEN IN 'GABRIËL' in de jaargang 2017

Nr.1 FEBRUARI

SEMPER REFORMANDA

*Hervormingen in de Kerk door de eeuwen heen(1)
Door Joke van Strien*

In dit eerste artikel kijken we naar de opkomst en de vele veranderingen in het kloosterleven zoals dat in de Middeleeuwen vorm kreeg.

De kloosterstichtingen in de Middeleeuwen vormen samen een veelkleurig landschap. Mogelijk zijn de korte informatieve teksten aanleiding voor u om eens verder te zoeken en te lezen. En: een (deel)verzameling opzetten kan ook!

TERUGGEVONDEN!

Door Joke van Strien

Op 12 oktober verscheen in Oostenrijk een postzegels onder de titel: Stille Helden. Het motief heeft een relatie met religie en (beeldhouw)kunst. Het hoe en wat leest u in dit artikeltje.

NOÖMI

Door Dirk Frelink

Bij de bijzondere vrouwen uit de Bijbel, die ik door een filatelistische bril – en op alfabetische volgorde – heb bekeken, ben ik gekomen bij s=de letter 'N' en dat is Noömi geworden. Haar naam wordt ook wel geschreven als Naomi, Haar naam betekent 'de lieflijke'.

SYMBOLIEK VAN VUUR

Door Henk Groenewegen ofm

Vuur behoort tot de vier wezenlijke elementen, waaruit de aarde en het heelal zijn opgebouwd: aarde, vuur, water en lucht. Meestal wordt 'aarde' voorop geplaatst maar volgens de huidige wetenschappelijke opvatting is 'vuur' het oudste van de elementen. Ca 14 miljard jaar geleden is het heelal begonnen met een oerknal, de Big Bang. Dat uitspattend vuur is weergegeven in een postzegel uit 1974 uitgegeven door de Vaticaanse Post. Het opschrift is 'E la luce fu' (= Er moet lucht zijn. Gen.1,3). De uitbeelding lijkt wel op een oerknal.

NIEUWE POSTSTEMPELS

Door Reint Huizinga

Dit artikel is gewijd aan de nieuwe poststempels ter gelegenheid van de herdenking 500 Jaar Reformatie, waarvan er de nodige door de Duitse Post zijn uitgebracht. De auteur heeft weer veel moeite gedaan de afbeeldingen op de stempels duidelijk te beschrijven. Bij elk stempel wordt een beknopte toelichting gegeven en interessante extra informatie.

HET MIRAKEL VAN SANTO DOMINGO DE LA CALZADA

Door Joop Kuijer

De auteur inventariseert allereerst de in 2016 uitgegeven postzegels met afbeeldingen van glasschilderkunst en geeft de nodige bijzonderheden bij de items. Als laatste gaat hij uitgebreid in op de uitgifte door de Spaanse Post van de zegel in de serie Tradities en Kostuums, waarde 1,30€. Afgebeeld werd het gebrandschilderde raam van glazenier Miguel Angel Sáinz (4-7-1956/17-11-2002) in de naar de heilige genoemde kathedraal. Vanaf het ontstaan van Santo Domingo de la Salzada is er een band geweest met de bedevaart naar Santiago de Compostela. Het hoe en waarom en wat kippen met de kathedraal van doen hebben leest u in zijn artikel.

SYMBOOL VAN DE PELIKAAN OP ZEGELS

Door Henk van de Graaf

Wie wat verder kan/gaat rondkijken in de wereld doet soms verrassende ontdekkingen. Dat ondervond ook ons lid Van de Graaf toen hij eind jaren '60 een aantal jaren werkte in Zevenburgen/Transsylvanië in het toen communistische Roemenië voor het Protestantse Theologische Instituut in Cluj, ooit het Hongaarse Kolozsvár. Op heel veel kansels in Zevenburgse kerken is het symbool van de pelikaan met jongen te vinden. Eenmaal vertrouwd met dat symbool 'doek het overal op': in kerken, op wapens, grafstenen, in kunstwerken, als logo, in allerlei landen, ook in Nederland. De symboliek van de pelikaan vindt zijn oorsprong in het feit dat de pelikaan in de broedtijd een rauwe, rode plek op haar borst krijgt. Deze rode plek wordt wel verklaard als broedvlek en werd de bron voor de gedachte dat het een bloedvlek zou zijn, waaraan de jongen zich voeden.

NB. Het hele artikel vindt u onder het volgende gele wolkje: **Keuze uit artikelen 2017.**

Nr.2 APRIL

OHOLIBAMA

Door Dirk Frelink

Voor de letter 'O' koos Dirk Frelink voor Olibama, een vrouw die bij het noemen van haar naam herinneringen oproept zoals bijvoorbeeld Noömi en Ruth. Hij vond in allerlei Bijbelse bronnen veel informatie over haar die de moeite waard is met de lezer te delen. Door inventief om te gaan met het beschikbare filatelistische materiaal is het een artikel geworden dat verrassende aspecten laat zien. Lezen dus!

60 JAAR GELEDEN OPENING VAN DE HERSTELDE DOM VAN KEULEN

Door Ben Vermeulen

Sedert 1248 is er aan de Keulse Dom gebouwd. Op 15 en 16 oktober 1880 werd de voltooiing feestelijk gevierd in aanwezigheid van de Duitse keizer Wilhelm I. In mei 1945 stond de Dom betrekkelijk ongeschonden tussen de puinhopen van door de Engelse en Amerikaanse bombardementen totaal verwoeste stad. Drie jaar later werd begonnen met de grootscheepse restauratie en in 1956 kon de Dom weer voor het eerst volledig voor de eredienst gebruikt worden. Veertig jaar later riep de UNESCO de Dom van Keulen uit tot cultureel werelderfgoed. Nu ruim 20 jaar later fungeert de Dom als religieus stadscentrum en trekt ze jaarlijks duizenden toeristen.

SYMBOLIEK ROND WATER

Door Henk Groenewegen ofm

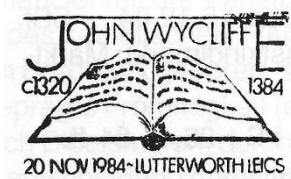
Water staat op de derde plaats bij de élementen', onlosmakelijk verbonden met ons leven. Vanaf het eerste leven op aarde heeft water vele functies. Water speelt een rol in alle religies – van Babyloniërs en Soemeriërs tot het Nieuwe Testament aan toe -, in verhalen, mythen en sagen. De auteur stipt vele aspecten aan en heeft bij de tekst prachtig bijpassende postzegels gevonden. Hij eindigt zijn bijdrage met 'de dorstigen laven' het derde in de zeven werken van barmhartigheid beschreven in Matteus 25, 35 met als illustratie de postzegel met het tafereel 'water schenken' uit de reeks schilderijen van de Meester van Alkmaar (1504).

Deftige burgers delen hier aan de behoeftigen schoon water uit, vrij van ziektekiemen.

SEMPER REFORMANDA, hervormingen in de kerk door de eeuwen heen (2) WEGBEREIDERS VAN DE REFORMATIE

Door Anton Schipper

Uit de reacties op de publicatie op 31 oktober 1517 van de 95 stellingen door Maarten Luther bleek dat de tijd voor een hervorming van de kerk rijp was en dat deze hervorming ook niet is terug te brengen tot alleen de persoon van Luther. Luther had voorgangers die voor hem de

weg hebben vrijgemaakt.

Ook de boekdrukkunst was een belangrijke uitvinding die de snelle en goedkope verspreiding van allerlei opvattingen heeft bevorderd.

DE RAMEN IN DE SINT JANSKATHEDRAAL IN 's-HERTOGENBOSCH

Door Joke van Strien

De op 17 en 18 maart j.l. gehouden Filafair stond ik het teken van de gebrandschilderde ramen in de Sint Jan in Den Bosch. Een velletje van 10 persoonlijke postzegels toonde 9 verschillende gebrandschilderde ramen, ontworpen door L. Hezenmans en vervaardigd door J.B. Capronnier. Het speciale stempel toont de detail uit een raam, namelijk de adelaar, symbool van de evangelist Johannes. Naast een beknopte geschiedenis van de kathedraal, die door de eeuwen van katholiek protestants en weer terug werd, worden de afgebeelde glazen zo goed mogelijk beschreven. U kunt het hele artikel lezen als u de knop **Keuze uit Artikelen 2017** aanklikt.

NIEUWE POSTSTEMPELS

Door Reint Huizinga

Deze keer aandacht voor de uitgegeven poststempels met a) het thema Pasen, b) het stempel adelaar van de Filafair 2017 en c) de Lutherstempels in het kader van 500 jaar reformatie.

Goed om te weten: Regelmatig verschijnt er een email met recente informatie over nieuwe stempels met een religieus thema. Bent u geïnteresseerd? De auteur stuurt ook u graag de emails (gratis) als u uw verzoek mailt naar r.t.huizinga@hetnet.nl.

SEMPER REFORMANDA, hervormingen in de kerk door de eeuwen heen (3)
LUTHER'S VRIENDEN EN MEDEWERKERS
Door Anton Schipper

Geïllustreerd met een groot aantal filatelistische stukken, waaronder twee bijzondere postwaardestukken uit 1917, uitgegeven bij de herdenking van 400 Jaar Reformatie, geeft de auteur een overzicht van de theologen die Maarten

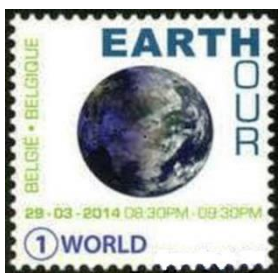
Luther steunden in zijn pogingen misstanden in de kerk aan de orde te stellen en uit te bannen.

Onder hen was de schilder Lucas Cranach de Oudere, die een hechte vriendschap met Luther onderhield. Luther was peetoom van een van Cranach's dochters.

Uitgebreid aan de orde komt Luther's relatie met de gewezen non Katharina von Bora, waarmee hij op 13 juni 1525 trouwde met als een van de getuigen Lucas Cranach.

SYMBOLIEK VAN DE LUCHT
Door Henk Groenewegen ofm

Als laatste van de vier elementen komt in deze bijdrage het – ongreepbare - element Lucht aan de orde. In de Oudheid was 'lucht' een mysterie. In het Oude Testament in het boek Genesis lezen we dat God de Heer de mens vormde en hem de levensadem in de neus blies. Een positieve, creatieve betekenis, tegenover een tekst in het boek Prediker: 'Lucht en leegte, alles is leegte'. Als derde wordt in het Pinksterverhaal in het bijbelboek Handelingen verteld dat de Heilige Geest 'uit de hemel (kwam) een geruis alsof er een hevige wind opstak en heel het huis waarin ze gezeten waren, was er vol van'. De vier elementen samen vervullen de basisbehoeften van ieder levens wezen.

NIEUWE POSTSTEMPELS
Door Reint Huizinga

Ook deze keer weer veel aandacht voor de nieuwe stempels die gebruikt zijn bij de viering van 500 Jaar Reformatie.

Het stempel van Vilnius (Litouwen) toont een beeld van Luther bij het opspijkeren van zijn 95 stellingen aan de deur van de slotkapel van het hertogelijk slot van Wittenberg. De Lutherroos met in het midden het hart met het kruis werd gebruikt in de hoofdstad Brasilia en vijf andere steden in Brazilië. Italië koos een detail van het schilderij 'De Kruisiging' van Lucas Cranach de Oudere met Luther met de geopende bijbel.

PAUS NICOLAAS III (PONT.1277-1280)

Door Drs. H.J. Franzen

Giovanni Gaetano Orsini, geboren ca. 1216 was een Romeins edelman, die onder acht pausen had gediend. Zijn religieuze start maakte hij als kardinaal diaken met als titelkerk de San Nicola in Carcere Tulliano en later zou hij beschermheer van de Franciscanen en inquisiteur-generaal worden. Zijn familieconnecties hielpen hem bij zijn pausverkiezing na de dood van paus Johannes XXI. Die familiebelangen bleven ook na zijn verkiezing uiterst belangrijk. Zijn verregaand nepotisme en schaamteloze simonie werden zijn 'handelsmerk'. Deze paus en zijn verblijf in de hel spelen een rol in Dantes *Divina Comedia*.

PUA

Door Dirk Frelink

Voor de letter 'P' in zijn reeks 'Bijzondere vrouwen in de Bijbel' koos de auteur voor PUA, een vrouw die als verloskundige haar taak uitoefende in land Gosen in Egypte toen de Israëlieten daar verbleven na de vestiging van de familie van Jozef op hun vlucht uit Kanaän voor de heersende hongersnood. Voor de meeste lezers is zij onbekend, maar als u dit artikel hebt gelezen bent u helemaal op de hoogte!

Het hele artikel vindt u op deze website onder de knop Artikelen 2017.

REFORMATIE

In dit artikel, overgenomen uit Postfrisch, nr. 2, 2017, het filatelieblad van Deutsche Post, en vertaald door Ben Vermeulen wordt een beeld geschetst hoe de reformatie de loop van de geschiedenis veranderde. Deze gebeurtenissen in de 16de eeuw waren het begin van de ontwikkeling van moderne ideeën over religie- en gewetensvrijheid.

Nr.4 AUGUSTUS

SEMPER REFORMANDA, hervormingen in de kerk door de eeuwen heen (4) VERSPREIDING OVER EUROPA

Door Joke van Strien

De ontwikkeling van de Reformatie door Europa begint al kort na de publicatie van Luthers 95 stellingen. In de Noordse landen wordt het Lutheranisme zelfs staatsgodsdienst.

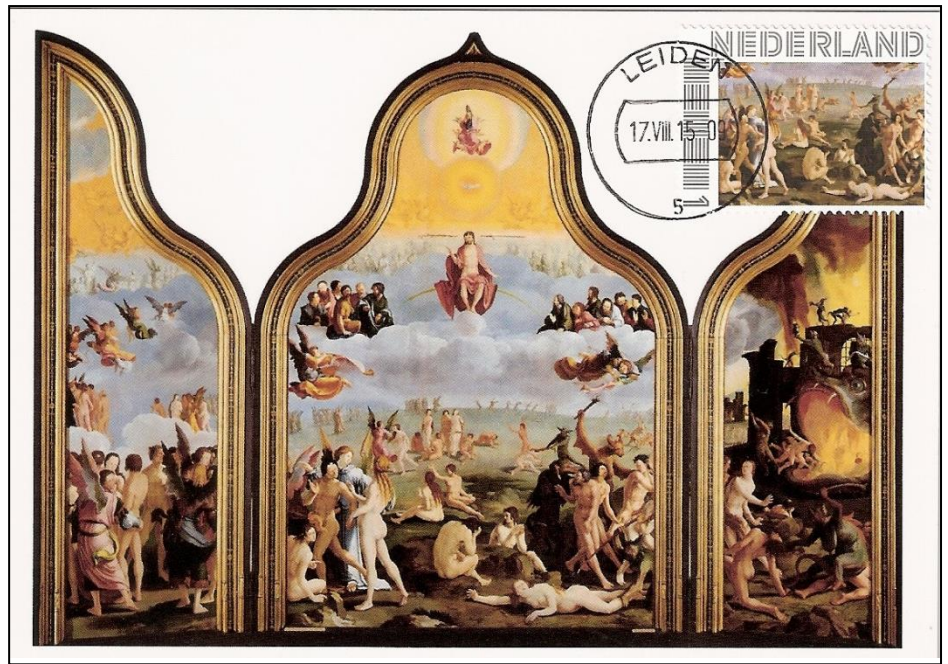
In Frankrijk kregen de opvattingen van Johannes Calvijn veel aandacht en leidden tot een eigen kerkgemeenschap, de Hugonoten. Zijn ideeën breidden zich verder uit naar Zwitserland (Geneve) en naar de Lage Landen.

In Engeland had een andere ontwikkeling plaats met de uittreding van koning Hendrik VIII uit de katholieke kerk en de stichting van een eigen Anglicaanse kerk.

LUCAS VAN LEYDEN
Door Willem Hogendoorn

Lucas van Leyden is vooral bekend geworden met de triptiek 'Het Laatste Oordeel', een altaarstuk bedoeld voor de Pieterskerk in Leiden, bezit van museum De Lakenhal in Leiden. Wegens de restauratiewerkzaamheden in dit museum is het uitgeleend aan het Rijksmuseum Amsterdam. Het hangt daar nu in de Eregalerij. De auteur wijst nog op een drietal werken van Van Leyden die op een postzegel te zien zijn.

DE HEILIGE URSULA EN DE ELFDUIZEND MAAGDEN
Door Harry Helleminck

Het verhaal van Ursula, patrones van leraressen (niet van leraren) en haar elfduizend maagden/volgelingen zoals dat verteld werd in de bundel 'Óud-Fransche legenden', in 1928 opgeschreven door Sjoukje Bokma de Boer en uitgegeven bij Thieme. De schrijfster was getrouwd met Pieter Jelles Troelstra, voorman van de socialistische beweging in het begin van de 20ste eeuw. Onder het pseudoniem Nienke van Hichtum schreef zij o.a. Afkes's Tiental. JvS.

DE EENWORDING VAN EUROPA IN POSTZEGELS
Door Henk Groenewegen ofm

Begonnen bij de mythe van de verliefde oppergod Zeus die in de gedaante van een hemelstier zijn geliefde prinses ontvoerde en verkrachtte leidt Groenewegen ons door de geschiedenis van (wereld)oorlogen en (industriële) revolutie naar de huidige tijd met een blik op de toekomst.

SYMBOOL VAN DE DEMOCRATIE. Wederopbouw van de Pauluskerk in Frankfurt
Door Ben Vermeulen

De grote symbolische betekenis van de Pauluskerk in Frankfurt die 70 jaar geleden als eerste historische bouwwerk in het door oorlogsgeweld verwoeste Frankfurt a/d Main weer werd opgebouwd.

RACHAB

Door Dirk Frelink

In de reeks 'Bijzondere vrouwen in de Bijbel' zijn er aangekomen bij de letter 'R'. Daarvan bevat de Bijbel een aantal boeiende figuren. De auteur koos voor Rachab, de vrouw die voorkomt in het bijbelboek Jozua 2, daarin het verhaal hoe ca 3000 jaar geleden het volk Israël het Beloofde Land mocht binnentrekken. De verspieders ontmoeten daar de hoer Rachab die hen helpt als die bij hun speurtocht door de stad Jericho moeten ontkomen aan de soldaten van de koning.

EEN ONVERGETELIJK STAATSMAN

Door Ben Vermeulen

Het overlijden van Konrad Adenauer, de eerste Bondskanselier van de Bondsrepubliek Duitsland en zijn betekenis voor de jonge staat, die de last van het Nazi-verleden te boven moest komen.

Nr. 5 OKTOBER

SEMPER REFORMANDA,
hervormingen in de kerk door de
eeuwen heen (5)

De Reformatie krijgt vaste voet onder
de grond

Door Joke van Strien

Als reactie op de protestantse reformatie moest de katholieke kerk, i.c. de paus, wel in actie komen. Adrianus VI deed een eerste poging en na hem besloot paus Paulus III een concilie (in de Italiaanse stad Trente) bijeen te roepen om de misstanden te bespreken en de kerk van binnen uit te hervormen.

In de Nederlanden kregen de geschriften van Calvijn veel aandacht, wat leidde tot de oprichting van de Nederduits Gereformeerde Kerk als tegenhanger van de Lutherse Kerk.

De Opstand tegen de Spaanse koning Filips II en zijn opvolgers zorgde voor veel leed onder de burgerbevolking. Het Twaalfjarig Bestand gaf enige lucht, maar zorgde ook voor ruimte om onderlinge conflicten tussen standhouder Maurits en raadpensionaris Oldenbarnevelt te beslechten.

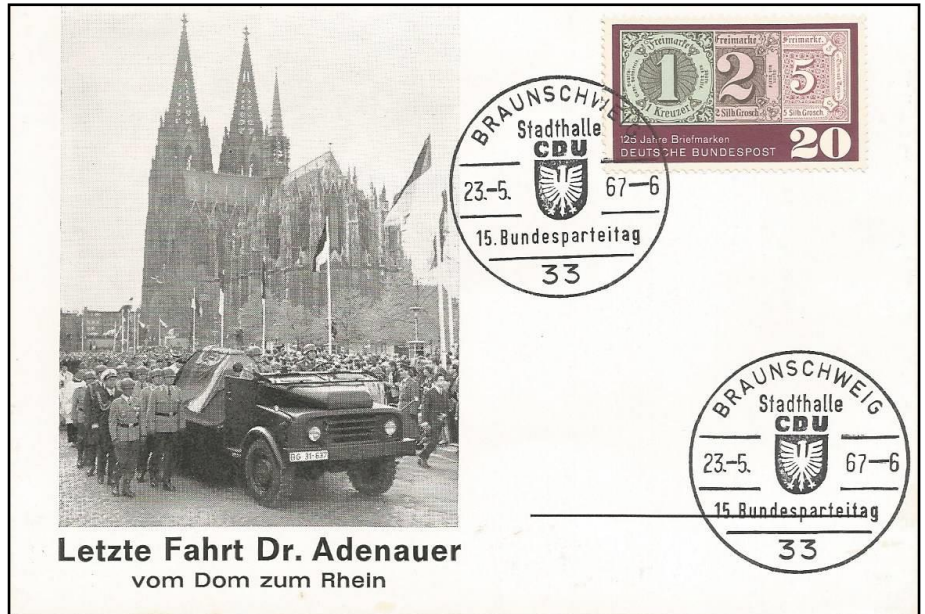
CELESTINUS V. Dante: de Goddelijke Komedie: Hel, Canto III, vers 55-60.

Door Harry Helleminck

Het optreden van paus Celestinus V en van zijn opvolger

Bonifatius VIII waren de bron voor de dichter Dant Alighieri van deel III in zijn gedicht 'De Goddelijke Komedie'. Celestinus V zou model hebben gestaan voor de lafaard in het voorportaal van de hel. Bonifatius VIII plaatste Dante in de achtste cirkel van de hel, de plaats die bestemd was voor wie zich schuldig had gemaakt aan simonie (voor geld een geestelijk ambt

Letzte Fahrt Dr. Adenauer
vom Dom zum Rhein

verkrijgen). Hiervoor werd Dante door ingrijpen van Bonifatius in ballingschap gestuurd.

ÉGLISE COLLÉGIALE SAINT-NICOLAS in AVESNES-SUR-HELPE

Door Drs. H.J.Franzen

Dit stadje was in de Bourgondische Tijd onderdeel van de Zuidelijke Nederlanden en werd er Vlaams gesproken. Als barrièrestad moest het de Nederlanden tegen Frankrijk beschermen tot het in 1659 bij het Verdrag van de Pyreneeën definitief bij Frankrijk werd ingelijfd.

De hoofdkerk, een hallenkerk met gekruiste spitsgewelven, toegewijd aan de heilige Nicolaas, was gebouwd in de 12de en 13de eeuw in gotische stijl met een bijna 60 meter hoge toren. Door de eeuwen heen beschadigden verscheidene oorlogen het gebouw, maar telkens werden de vernielingen hersteld. Vanaf 1913 werd de Saint-Nicolas officieel verklaard tot historisch monument.

SALOMÉ

Door Dirk Frelink

Aangekomen bij de letter 'S' koos de auteur in de reeks 'bijzondere vrouwen in de Bijbel' voor de dochter van koning Herodes en zijn minnares Herodias, Salomé.

Zij wordt in de Evangelieën niet met name genoemd, maar de Joodse geschiedschrijver Flavius Josephus vertelt dat Salomé de dochter is van Herodias waarover in Mattheus 14:6-12 en in Marcus 6:22-26 wordt verteld.

Salomé was degene die op aandringen van haar moeder als beloning voor haar danskunst aan koning Herodes om het hoofd van Johannes de Doper vroeg. Tijdens het feest werd in de onderaardse gevangenis van Herodes' paleis Johannes de Doper, de voorloper van Jezus de Messias, door de beul onthoofd en zijn hoofd op een zilveren schaal de zaal binnengebracht en aan Herodes aangeboden.

Britse Maagdeneilanden
1988 - 500ste geboorte
dag Titiaan - Salomé met
het hoofd van Johannes
de Doper

NIEUWE LUTHER-STEMPELS

Door Reint Huizinga

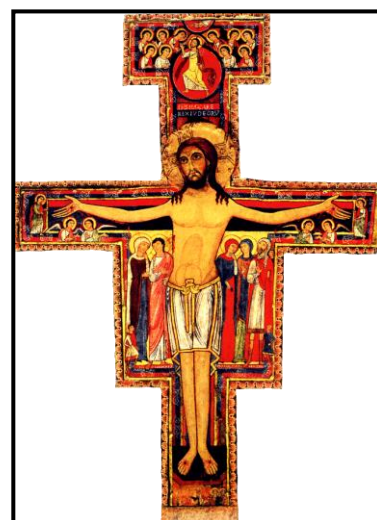
We worden weer verrast met een groot aantal nieuwe frankeermachinstempels met afbeeldingen van Luther en zijn symbolen. Uitgelegd wordt nogmaals hoe deze stempels zelf kunnen worden aangeschaft. Goed bewaren, want nuttig als naslagwerk!

HET KRUIS VAN SAN DAMIANO

Door Henk Groenewegen ofm

De kloosterkerk van San Damiano speelde een belangrijke rol in de levens van de heiligen Franciscus en Clara. Franciscus van Assisi had zich in dat klooster tijdelijk teruggetrokken na zijn deelname in 1202 aan de stadsoorlog tussen Assisi en Perugia.

De auteur vertelt ons in zijn artikel hoe het schilderij van de Kruisiging van Jezus tot stand is gekomen en over de unieke iconografie in de kruisafbeelding, die ook vandaag nog velen tot bezinning roept.

HEMELBESTORMERS

Door Frans van Gulik

Ter gelegenheid van de internationale postzegeltonoonstelling in het Sportcentrum De Maaspoort in 's-Hertogenbosch werd een 96-tal persoonlijke postzegels uitgegeven met afbeeldingen van alle beeldjes op de luchtbogen van de Bossche Sint-Janskathedraal. Van elk beeldje werd ook een fotokaart uitgegeven, samen met een boek met foto's en uitleg over alle afbeeldingen. Frans van Gulik heeft deze postzegels, fotokaarten en teksten gerangschikt en tezamen in een album bijeengebracht. Het lezen waard met veel kijkgenot!

Nr. 6 DECEMBER

SEMPER REFORMANDA, hervormingen in de kerk door de eeuwen heen (6)

MAARTEN BRACHT DE KERK IN BEWEGING, ook in onze tijd

Door Anton Schipper

Rondom de herdenking van 500 jaar Reformatie viel mijn oog op een advertentie met als kop de titel die boven dit artikel staat. In die advertentie worden verder een aantal figuren genoemd die in het voetspoor van Luther de samenleving, de politiek, de zorg, de muziek en de kunst ook in beweging hebben gebracht. Dat bracht mij op de gedachte om in dit laatste artikel in onze serie 'Semper Reformanda'

enkele figuren naar voren te halen die het gedachtegoed van Luther met name in de vorige eeuw – soms heel kritisch – hebben uitgedragen en zó kerk en maatschappij weer in beweging hebben gebracht. Ze verhieven hun stem, boden een helpende hand of protesteerden tegen onrecht en geweld.

DE EZEL, SYMBOOL VAN DIENSTBAARHEID

Door Henk Groenewegen ofm

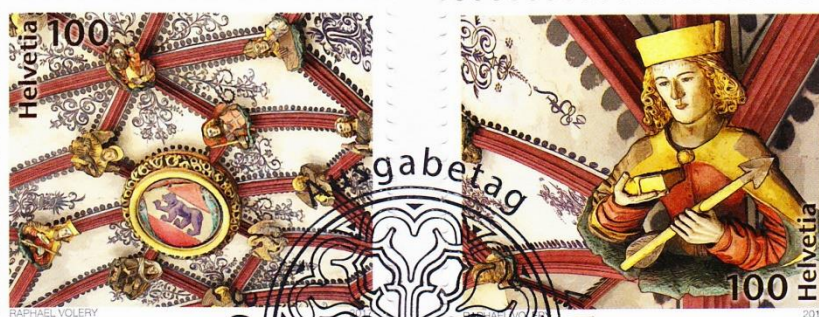

Wij mensen hebben iets met dieren. We aaien en vertroetelen onze huisdieren zoals poezen, honden en cavia's. Dat doen we ook met andere dieren. We houden van konijnen, eenden en lammetjes, maar ook van paarden en zelfs van ezels. Al worden ezels vaak 'dom' genoemd, ze hebben veel positieve eigenschappen. Dit verhaal over 'de ezel op postzegels' wil dat laten zien. In de evangeliën spelen ezels een dienende rol.

DER HIMMLISCHER HOF, 500 jaar koorgewelf in het Berner Münster

Door Joke van Strien

Het koorgewelf in het Berner Münster werd 500 jaar geleden (rond 1517, het jaar dat Maarten Luther zijn 95 stellingen publiceerde) beschilderd door decoratieschilders uit Bern en omgeving onder leiding van meesterschilder Peter Pfister. Zijn naam kennen we omdat dat inschrift werd aangebracht aan de koorzijde van de triomfboog, dus niet direct zichtbaar voor de kerkgangers. In de beschildering op de gewelkappen vinden we op twee plaatsen de naam van de Berner reformator Niklaus Manuel.

LUTHER IN GEBRANDSCHILDERD GLAS

Door Joop Kuijer

Wegens het ontbreken van een postzegel uitgegeven bij de herdenking van 500 jaar Reformatie waarop een gebrandschilderd raam voorkomt, is Joop Kuijer als actief lid van de studiegroep Glasschilderkunst op zoek gegaan naar een item dat te maken heeft met het Lutherjaar en de herdenking van het begin van de Reformatie. Hij vond dat in Colmar, de stad in de Elzas waar pas 50 jaar na het eerste optreden van Maarten Luther de Hervorming werd geïntroduceerd. Hij maakte daar in 2006 – wie wat bewaart, heeft wat - een foto van een gebrandschilderd raam van glazenier Josef Ehrismann dat in 1926 is geplaatst bij de herdenking van de 350ste verjaardag van de eerste Lutherse preek in de Franciscanenkerk door de predikant van de dorpskerk in het nabijgelegen Jepsheim, Jean Cellarius. Het tafereel is geïnspireerd op een retabel van Lucas Cranach de Oudere met Luther die preekt in de slotkerk van Wittenberg.

NIEUWE STEMPELS VOOR KERST

Door Reint Huizinga

Veel postadministraties geven al in oktober en november hun kerstzegels uit, vaak samen met een hele rij mooie en bijzondere stempels. Een aantal hiervan heeft de auteur bijeen gezocht met de benodigde informatie voor het zelf versturen van post met deze postzegels en stempels. Een aantal hiervan ziet u hieronder.

DE NIGULISTE KIRIK VAN TALLINN, ESTLAND

Door drs. H.J. Franzen

De stichting van deze Niguliste kirik – Sint-Nicolaaskerk – had plaats in 1230 en wel door Westfaler kooplied, afkomstig uit Gotland. Het was niet alleen een kerk, maar moest ook kunnen dienen als verdedigbaar 'fort' tegen aanvallen van groepen uit het oosten, die het hadden voorzien op de handelsgoederen uit het (noord)westen van Europa. Toen Tallinn werd ommuurd – in de 14de eeuw – was de 'fortkerk' niet meer nodig en kon de kerk een flinke uitbreiding krijgen. Koor en schip zien er nu nog net zo uit als na die uitbreiding in 1405-1420. De toren dateert uit 1515. De spits kreeg zijn huidige barokke vorm en hoogte (105m) pas aan het eind van de 17de eeuw.

De Reformatie ging de Niguliste kirik ongeschonden voorbij, maar het bombardement op 9 maart 1944 door de Sovjetluchtmacht beschadigde het gebouw zodanig dat de restauratie pas in 1981 kon worden voltooid. De kerk werd twee jaar later in gebruik genomen als concertzaal en museum, waar nog enkele van de kerkschatten herinneren de bezoeker aan de oorspronkelijke functie.